

Warszawa, dnia 18 grudnia 2007 r.

Prof. dr hab. Paweł Czechowski
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Warszawski
Ul. Krakowskie Przedmieście 26\28

Opinia prawna
w przedmiocie interpretacji art. 35 b i 35 c ustawy o izbach rolniczych w
kwestii ściągalności komorniczej środków finansowych pochodzących z
budżetu państwa przekazywanych przez Krajową Radę Izb Rolniczych dla
konkretnej rolniczej organizacji związkowej na poczet składki za 2007 r. za
członkostwo w ponadnarodowych organizacjach rolniczych
reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec
instytucji Unii Europejskiej.

I. Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. 2002, Nr 101, poz. 927) na podstawie art. 35 b koszty związane z uczestnictwem min. związków zawodowych rolników indywidualnych oraz społeczno-zawodowych organizacji rolników w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej są w latach 2006 i 2007 ponoszone przez Krajową Radę Izb Rolniczych i dofinansowane z budżetu państwa.

Artykuł 35 c ustawy o izbach rolniczych stanowi, że „środki pochodzące z budżetu państwa przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z uczestnictwem (...), związków zawodowych rolników indywidualnych oraz społeczno-zawodowych organizacji rolników w organizacjach, o których mowa w art. 35 b ust. 1 ustawy, nie podlegają egzekucji za wyjątkiem przypadku, gdy zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości”.

W świetle brzmienia wykładni gramatycznej powyżej powoływanych przepisów, egzekucja z rachunku bankowego należącego do konkretnej rolniczej organizacji związkowej nie powinna nastąpić, gdyż powyższe środki finansowe pochodzą z budżetu państwa i na mocy przepisów cytowanej powyżej ustawy, nie podlegają egzekucji z wierzytelności z rachunku bankowego, przez komornika.

Związki zawodowe rolników indywidualnych na mocy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych (Dz. U. 1989 r. Nr. 21 poz.

115 z póź. zm.) mogą ubiegać się o dofinansowanie kosztów związanych z uczestnictwem w międzynarodowych organizacjach rolniczych oraz ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej na podstawie art. 8 a powoływanej powyżej ustawy.

II. Jak wynika z informacji udzielonych przez Zleceniodawcę niniejszej opinii, przedmiotowa egzekucja nastąpiła z rachunku bankowego jednej z konkretnych rolniczych organizacji związkowych na rzecz wierzyciela.

Egzekucja komornicza dokonywana jest na podstawie przepisów Kodeksu postępowanie cywilnego Dział III „Egzekucja z rachunków bankowych”, art. 889 do art. 893 Kpc lub na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. 2005 Nr 229, poz. 1954)

Z brzmienia art. 890 § 2 Kpc nie wynika bezpośredni zakaz egzekucji wierzytelności z rachunku bankowego na który dokonano wpłaty składek członkowskich na rzecz związków i organizacji rolniczych, o których jest mowa w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych - art. 8 a.

Nadmienić należy, że dłużnik zgodnie art. 889 § 1 pkt 2 Kpc zostaje zawiadomiony przez komornika o dokonanej egzekucji wierzytelności z rachunku bankowego.

Tym samym dłużnik mógł złożyć skargę na czynności komornicze zgodnie z art. 767 Kpc, powołując się na zastosowanie środka bezskuteczności egzekucji w odniesieniu do środków finansowych przekazanych na rachunek bankowy na podstawie artykułu 35 b i 35 c ustawy o izbach rolniczych. Skargę na czynności komornika wnosi się do sądu w terminie tygodniowym od dnia dokonania czynności komorniczych - art. 767 § 4 Kpc.

Brak złożenia stosownego oświadczenia woli (skargi) w tym zakresie przez posiadacza rachunku bankowego objętego egzekucją powoduje zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego.

Nadmienić należy, że w przypadku posiadania przez dłużnika rachunku powierniczego, o którym mowa w art. 59 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. 2002 r., Nr 72, poz. 665) w razie wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko posiadaczowi rachunku powierniczego środki znajdujące się na rachunku nie podlegają zajęciu.

Domniemywać należy, że konkretny związek lub organizacja rolnicza nie posiadała zawartej umowy bankowej o prowadzenie rachunku powierniczego, w związku z powyższym środki finansowe pozostające na jej rachunku, której częścią były środki finansowe (składki) wpłacane przez Krajową Radę Izb Rolniczych z tytułu uczestnictwa przedmiotowego związku zawodowego lub organizacji rolników w organizacjach międzynarodowych reprezentujących interesy rolników wobec instytucji Unii Europejskiej uległy skutecznemu zajęciu.

Założyć zatem należy, że wobec braku skutecznego powiadomienia przez dłużnika, komornik dokonujący zajęcia środków finansowych z rachunku bankowego związku

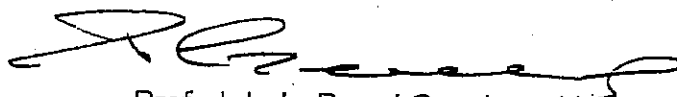
zawodowego lub organizacji rolniczej z pewnością nie miał wiedzy, że zajmowane środki finansowe pochodzą ze składek z tytułu uczestnictwa dłużnika w organizacjach międzynarodowych w rozumieniu powoływanych przepisów.

III. Reasumując, w celu uniknięcia w przyszłości egzekucji komorniczej z rachunku bankowego, na który wpłacane są środki budżetowe na cele wskazane w ustawie, które nie podlegają zajęciu, zaproponować można następujące rozwiązania organizacyjne i legislacyjne.

Przyjmując założenie, że w wyniku nowelizacji przedmiotowych ustaw w roku 2008 i następnych latach, utrzymana zostanie dotychczasowa procedura związana z dotacją składek z budżetu państwa, wprowadzić należy następującą zasadę postępowania.

Środki finansowe pochodzące z budżetu państwa przeznaczone na cele pokrycia kosztów związanych z uczestnictwem w międzynarodowych organizacjach krajowych rolniczych związków i organizacji, przekazywać należy w drodze przelewu na wyodrębniony rachunek powierniczy wyżej wymienionych związków i organizacji.

Alternatywą dla powyższego rozwiązania jest rozważenie nowelizacji art. 35 b ustawy o izbach rolniczych poprzez ustanowienie Krajowej Rady Izb Rolniczych jako płatnika składek członkowskich związków i organizacji rolniczych związanych z uczestnictwem w organizacjach reprezentujących interesy zawodowe rolników wobec instytucji Unii Europejskiej.

Prof. dr hab. Paweł Czechowski